

Atskaite par dalību COPA-COGECA un EK darba grupā

Tiešie maksājumi un zaļināšana

10.-11. oktobris 2019. Briselē

Darba grupā skatītie jautājumi:

1. Nākotnes KLP;
2. Laikapstākļu ietekme;
3. Daudzgaļu budžeta sarunu virzība;
4. u.c.

Darba grupas sanāsmē piedalījās ZSA eksperts Valters Zelčs.

COPA-COGECA darba grupa ilga 3 stundas, kuru laikā sekretariāts prezentēja ar virzību KLP stratēģisko plānu regulu, pēc kā notika sagatavošanās Eiropas Komisijas Sociālā dialoga grupai.

Īsumā par lobija aktivitātēm – darbs lauksaimniecības komitejā ir iestrēdzis, tomēr, ņemot vērā, ka ir ievēlēti arī visu trīs svarīgo ziņojumu (par KLP stratēģisko plānu regulu, horizontālo regulu un KTO regulu) ziņotāji, izskatās, ka darbs, kuru katru brīdi atsāksies. No COPA-COGECA puses ir liela vēlme esošajā ziņojumā pamainīt tikai 5-6 punktus, un pārējo ziņojumu atstāt tādu kā ir, jo ir ieguldīts milzīgs lobija darbs, un ziņojums lielā mērā pagriezts lauksaimniekiem izdevīgā virzienā. Tomēr, iezīmējas divas problēmas:

- **Pirmā problēma** ir tā, ka šobrīd nav skaidra procedūra, kā iespējams veikt šos 5-6 grozījumus, ko COPA-COGECA vēlas. Vecais DG AGRI sastāvs pirms vēlēšanām ir komitejas iekšienē nobalsojuši par šo grozījumu pakotni, tomēr ar to nav aizgājuši uz plenārsēdi. Jaunais deputātu sastāvs ir pārņēmis vecās komitejas ziņojumu, taču šobrīd nav skaidrs, vai grozījumus tajā var izdarīt "atverot" tikai atsevišķus pantus, vai "atverot" visu ziņojumu. Attiecīgi, vai pēc izmaiņām komiteja balsotu tikai par veiktajām izmaiņām, vai tomēr būtu no jauna nepieciešams balsot par visu ziņojumu.
- **Otra problēma** ir radikāli zaļais Eiropas Parlamenta sastāvs. Iepriekš pastāvēja cerība, ka neracionāls zaļais aktīvisms pēc Eiropas Parlamenta vēlēšanām mazināsies, tad šobrīd redzam, ka ir noticis pretējais. Sevišķi vides komitejā ir milzīga vēlme lielāko daļu no jau DG AGRI apstiprinātajiem punktiem ziņojumā par KLP stratēģiskajiem plāniem atvērt no jauna, un cīnīties pret COPA-COGECA panākto progresu, kas pavisam noteikti nav lauksaimnieku interesēs. Šī iemesla dēļ sekretariāts aicina visas dalīborganizācijas, kurām ir iespēja ietekmēt vides komitejas un lauksaimniecības komitejas biedrus, sevišķi no divām "zaļākajām" frakcijām (S&D; Greens), to darīt, un sniegt skaidru vēstījumu par to, ka šāda veida iniciatīvas lauksaimniekiem nebūs pieņemamas.

Saistībā ar sociālā dialoga grupā esošajiem jautājumiem:

- 1) Runājot par šīs vasaras sausuma ietekmi dalībvalstīs, un Eiropas Komisijas veiktajiem palīdzības pasākumiem, jāsecina, ka mazāk kā 10 dalībvalstis ir lūgušas EK atkāpes no zaļināšanas prasībām. Klātesošās dalībvalstis, kuru atbildīgās iestādes vērsās EK, piemēram, Portugāle, Vācija un Horvātija uzsver to, ka lēmums par atbrīvošanu no dažām zaļināšanas prasībām nāca nedaudz novēloti. Lopiem nācās ēst zemas kvalitātes lopbarību, un ciest no barības deficīta, jo brīdī, kad sausums bija pilnbriedā, vēl netika sagaidīts Eiropas Komisijas lēmums par papuvē atstāto platību noganīšanu/noplaušanu. EK atzīst, ka tas patiesi ir nozīmīgs faktors, un nākotnē tiks strādāts pie tā, lai atbildes šādos gadījumos būtu zibenīgas.
- 2) Saistībā ar Eiropas Savienības daudzgadu budžetu un tā ietekmi uz KLP. Arī no EK puses tiek uzsvērts, ka Eiropadome nespēs vienoties par budžetu Somijas prezidentūras laikā. Iespējams, ka tas izdosies Horvātijas prezidentūrā, taču arī tas nav 100% drošs. Viens no lielākajiem kavēkļiem šajā sakarā ir neskaidrības ar ES budžeta apmēru. Nav skaidrs, kas notiks ar Lielbritāniju – vai tā izstāsies no ES, un ja izstāsies, vai paliks vienotajā tirgū, turpinot iemaksas. Tieši tikpat liela problēma ir neskaidrība par dalībvalstu iemaksu palielināšanu ES budžetā. Ir pilnīgi skaidrs, ka iemaksu palielināšana līdz 1,3% no nacionālā kopienākuma ir utopija, tomēr joprojām neizdodas vienoties arī par 1,11% procentu iemaksām. Lauksaimnieki uzsver, cik svarīgi ir pēc iespējas ātrāk panākt vienošanos, lai būtu skaidrība par to, ko un cik lielā apmērā varēsīm atļauties jaunajā KLP.
COPA-COGECA uzsver, ka ir ļoti sarežģīta situācija, un ir vairāk kā skaidrs, ka jaunais KLP nestāsies spēkā ar 2021. gada janvāri, tāpēc gaidām no Eiropas Komisijas pārejas regulu, kas lauksaimniekiem varētu sniegt kaut nelielu, bet tomēr skaidrību par nākotni. EK atbild, ka visticamāk būs nepieciešams viena gada pārejas periods, un pārejas regulu var apstiprināt ļoti ātri, tāpēc par tās savlaicīgumu nav jāsatraucas.
- 3) Pievēršoties dienaskārtības punktam par brīvprātīgi saistītajiem atbalstiem, Eiropas Komisija akcentē, ka BSA tiks turpināti arī jaunajā periodā. Viena no relatīvām problēmām šajā saistībā ir tā, ka maksājumiem pēc savas būtības būtu jāatbalsta sektori, kuri ir nonākuši grūtībās, taču nereti valstis šo atbalstu izmaksā jau stabilām nozarēm. COPA-COGECA un CEJA pārstāvji izsaka gandarījumu par to, ka šāds maksājums paredzēts arī jaunajā plānošanas periodā, un uzsver, ka saistītais atbalsts ir īpaši svarīgs lopkopības nozarē, tādēļ EK nevajadzētu padoties spiedienam, un turpināt atbalstīt BSA izmaksāšanu lopkopībā.

Atskaiti sagatavoja eksperts

Valters Zelčs